

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: donderdag 25 september 2025

Agendapunt:

Zaak - documentnummer: Z23/141483 - D - 270977

Datum B&W-verg.: dinsdag 24 juni 2025

Portefeuillehouder(s): H.E.J.M. Meuwissen

Onderwerp

Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040

Samenvatting

De 'Structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit 2012-2025' is aan vervanging toe. De structuurvisie wordt vervangen door een omgevingsvisie, die een bredere reikwijdte heeft. Gemeenten hebben nieuwe opgaven die een integrale aanpak vergen. In een omgevingsvisie worden meerdere sectorale visies samengebracht tot een integrale visie voor de fysieke leefomgeving. De 'Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040' beschrijft hoe we in de gemeente willen wonen, werken en recreëren en hoe we omgaan met maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, woningbouw, de energietransitie, het klimaat, het vestigen van bedrijven en de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector. De Omgevingswet verplicht gemeenten tot het vaststellen van een omgevingsvisie voor 2027.

Voorstel

1. De nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen waarin alle zienswijzen en ambtshalve wijzigingen zijn samengevat en beantwoord vast te stellen;
2. De 'Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040' waarin de gemeentelijke ambities, beleidskeuzes en uitvoeringsprincipes voor de fysieke leefomgeving zijn opgenomen vast te stellen;
3. De 'Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit' in te trekken.

Inleiding

De omgevingsvisie beschrijft wat de gemeente belangrijk vindt voor de fysieke leefomgeving en waar rekening mee gehouden wordt voor de ontwikkeling van de fysieke omgeving voor een lange periode. Met de 'Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040' kijken we op hoofdlijnen naar de toekomst, beschrijven we ambities en hoe we willen omgaan met veranderingen en opgaves. De visie vormt de basis om de komende jaren samen met de inwoners, ondernemers, verenigingen en ketenpartners te werken aan (maatschappelijke) opgaves die van invloed zijn op de fysieke omgeving. Details worden uitgewerkt in programma's, in nieuw beleid en het omgevingsplan. Voor het opstellen van de visie is een breed participatieproces opgezet en gevolgd.

De ontwerp omgevingsvisie heeft van 1 april tot en met 13 mei 2025 ter inzage gelegen. Voor eenieder bestond de mogelijkheid om zowel schriftelijk als mondeling een zienswijze in te dienen. In totaal hebben we 8 zienswijzen en 1 reactie ontvangen. In de nota van zienswijzen is opgenomen hoe we met deze zienswijzen en reactie omgaan. Het vaststellen van de nota van zienswijzen en de Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040, vormt het sluitstuk van een proces waarin we de afgelopen jaren intensief met de samenleving hebben gewerkt aan de visie op de fysieke leefomgeving van de gemeente Echt-Susteren.

Inhoudelijke toelichting

Wat staat er in de 'Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040'?

Introductie

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding en het belang van de omgevingsvisie toegelicht en het is de leeswijzer van het document.

Deel 1. Hier komen we vandaan: ons vertrekpunt

We beschrijven kort hoe Echt-Susteren ontstaan is. Dit doen we aan de hand van de lagenbenadering. De lagenbenadering legt in drie lagen uit hoe onze fysieke leefomgeving in elkaar zit. De eerste laag bestaat uit de fysieke ondergrond, met het watersysteem en opbouw van de bodem. De volgende laag bevat netwerken van infrastructuur met onder meer wegen, spoorlijnen en waterwegen. Tot slot de laag met de menselijke activiteiten zoals wonen, werken en recreëren. Daarnaast beschrijven we de verschillende opgaves die nu én in de komende jaren aandacht vragen. Opgaves die vragen om oplossingen en die van invloed zijn op de leefomgeving.

Deel 2. Hier gaan we naartoe: Echt-Susteren in 2040

Wat voor gemeente willen we zijn in 2040? Wat is onze stip op de horizon? Wat zijn onze ambities? Op deze vragen geven we antwoord in het tweede deel van de Omgevingsvisie.

Deel 3. Zo gaan we dit doen: onze koers

In dit deel leggen we uit op welke wijze we toewerken naar onze stip op de horizon. Welke opgaven moeten we beantwoorden en hoe doen we dit? Wat betekent dit voor onze leefomgeving? We doen dit vanuit vijf integrale aandachtsgebieden:

- Landelijk en natuurrijk Echt-Susteren
- Toekomstbestendig Echt-Susteren
- Herkenbare kernen
- Samen Echt-Susteren
- Ondernemend Echt-Susteren

Deel 4. Werken met de omgevingsvisie

De omgevingsvisie vormt een richtinggevend document voor de gemeente en voor inwoners en ondernemers die met initiatieven komen. In dit deel leggen we uit hoe gewerkt wordt met de omgevingsvisie. Zo beschrijven we de wettelijke basis van de Omgevingswet. De rol van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders bij besluitvorming. En ook uitvoeringsprincipes bij concrete initiatieven en de wijze waarop de participatie hierin een rol heeft.

Deel 5. Bijlagen omgevingsvisie

1. Participatieproces omgevingsvisie
2. Voormalige agrarische bedrijfsbebouwing (VAB's)
3. Historische kernen en buurtschappen
4. Kaarten Omgevingsvisie A0 schaal 1:20.000

Financiële toelichting

De voorliggende omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040 is een strategisch beleidsdocument waaraan geen financiële consequenties zijn verbonden.

Juridische toelichting

De omgevingsvisie is een instrument uit de Omgevingswet: alle gemeenten moeten uiterlijk 1-1-2027 een omgevingsvisie vaststellen. In de omgevingsvisie geven we richting aan het te voeren integrale lange-termijn-beleid voor de fysieke leefomgeving binnen ons grondgebied. De

omgevingsvisie is van 'strategisch' karakter: de koers voor de gemeente wordt vastgesteld, maar er ruimte is voor nadere invulling en uitwerking.

We kijken immers 15 jaar vooruit en kunnen niet voorspellen wat in die periode aan hogere regelgeving wordt vastgesteld. Daarnaast willen we ruimte laten voor lokale innovatie en maatwerk. Daarbij staan de fundamentele waarden en kwaliteiten van ons grondgebied niet ter discussie, deze zijn en blijven de basis voor ontwikkelingen. Zolang de beleidsuitgangspunten en ontwikkelrichting in de visie actueel zijn, hoeft deze niet aangepast te worden. Zodra we voorzien dat de ontwikkelrichting fundamenteel gaat veranderen, is het nodig om een nieuwe/aangepaste omgevingsvisie op te stellen.

De omgevingsvisie wordt door de raad vastgesteld en is 'zelfbindend'. Dat betekent dat anderen geen rechten kunnen ontleen aan de visie en dat anderen geen verplichtingen aan ons kunnen opleggen op basis van de visie. De visie bevat wel de koers voor de ontwikkeling van de gemeente. Besluiten over ontwikkelingen moeten in beginsel in lijn zijn met de uitgangspunten van de visie. De omgevingsvisie is daarmee een belangrijk kader om de wenselijkheid van initiatieven te toetsen aan onze doelen en ambities en het kader voor de doorvertaling naar omgevingsprogramma's en het omgevingsplan.

Voordat de gemeenteraad de omgevingsvisie vaststelt heeft iedereen de gelegenheid gekregen om zienswijzen naar voren te brengen (artikel 16.23 Omgevingswet). Daarvoor heeft de ontwerp Omgevingsvisie ter inzage gelegen. Er zijn van 8 partijen zienswijzen binnengekomen op de ontwerp-Omgevingsvisie. Daarnaast is er één reactie ontvangen. De zienswijzen en de reactie zijn opgenomen in de nota van zienswijzen. Soms hebben zienswijzen geleid tot aanpassingen in de tekst en/of de kaarten van de Omgevingsvisie. De zienswijzen en de reactie hebben niet geleid tot fundamentele wijzigingen. Tegen een (ontwerp) omgevingsvisie staat geen beroep open.

De 'Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040' bevat geen plannen of ontwikkelingen waarvoor het nodig is om een omgevingseffectrapportage (OER) op te stellen.

De gemeente stelt de omgevingsvisie digitaal beschikbaar via de website en (verplicht) via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zo kan iedereen de Omgevingsvisie digitaal bekijken in het Omgevingsloket. De omgevingsvisie is vormvrij, maar moet sinds 1 januari 2025 wel voldoen aan publicatiestandaarden voor het Omgevingsloket: de Standaard voor officiële publicaties (STOP) en Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD).

Duurzaamheid / Cittaslow

Keuzes die we nu maken zijn bepalend voor onze toekomst. Bij het maken van deze keuzes is het van belang om te bepalen wat voor gemeente we willen zijn in 2040. Wat zijn onze ambities, hoe willen we gezien worden en voor wie doen we het?

We dragen als gemeente sinds 2015 met trots het keurmerk van Cittaslow. We streven naar een duurzame omgeving die verbonden is met een kwalitatief hoogwaardig landschap, waar een krachtige sociale gemeenschap aanwezig is. Een gemeente die innovatief is en tegelijkertijd ook waarde hecht aan haar oorsprong. Het permanent en consequent vanuit deze filosofie werken, onderscheidt ons als Cittaslow gemeente van andere gemeenten. Bij het opstellen van de omgevingsvisie is de Cittaslow-filosofie gehanteerd om de kwaliteiten van de gemeente te behouden en uit te bouwen.

Risico's

Wat indien de Omgevingsvisie niet wordt vastgesteld?

Dit komt de betrouwbaarheid niet ten goede. In de planning en communicatie is aangegeven dat de raad in september de omgevingsvisie vaststelt. Als de raad de omgevingsvisie niet vaststelt vallen we terug op de structuurvisie en hebben we nog geen integrale koers voor de inrichting van de fysieke leefomgeving. Op basis van de Omgevingswet moet de raad voor 1 januari 2027 een omgevingsvisie vaststellen.

Hoe stuurt de gemeente Echt-Susteren op het verwezenlijken van de ambities die zijn opgenomen in de omgevingsvisie?

De ambities die zijn opgenomen in de omgevingsvisie kan de gemeente Echt-Susteren niet alleen verwezenlijken. Hier hebben we andere partijen, zoals medeoverheden, ketenpartners, ontwikkelende partijen, ondernemers en inwoners hard bij nodig. Voor het behalen van de doelstellingen is de gemeente Echt-Susteren dan ook afhankelijk.

De gemeente zal echter bij nieuwe initiatieven altijd toetsen aan de omgevingsvisie en waar mogelijk zelf initiatief nemen, zodat op deze manier de ambities zo veel mogelijk kunnen worden verwezenlijkt.

Hoe gaan we om met hogere regelgeving die na vaststelling van de omgevingsvisie wordt vastgesteld?

Hogere regelgeving zoals de nationale omgevingsvisie, de provinciale omgevingsvisie of bijvoorbeeld de provinciale omgevingsverordening kunnen na vaststelling van de omgevingsvisie van de gemeente Echt-Susteren worden vastgesteld. Hogere regelgeving kan van invloed zijn op gemeentelijk beleid en regelgeving. Op dit moment kan daar echter niet op vooruit worden gelopen. De omgevingsvisie is een dynamisch document en zal tussentijds moeten worden gewijzigd als daar aanleiding voor is.

Burgerparticipatie

De Omgevingswet schrijft voor dat een omgevingsvisie op basis van participatie tot stand moet komen, maar niet hoe het participatietraject ingericht moet worden. In Bijlage 1 van de omgevingsvisie is het uitgebreide participatieproces beknopt beschreven.

Bijgevoegde stukken

- Raadsbesluit
- Omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040
- Kaarten Omgevingsvisie Echt-Susteren
- Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

Ter inzage liggende stukken

Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter